

Persones > Societat

El biogàs és una energia renovable que procedeix de la transformació de residus orgànics en energia en forma de gas. Juntament amb d'altres d'assentades com l'energia solar i l'energia eòlica, el biogàs busca obrir-se pas posant en valor la seva aportació a l'economia circular.

LA GESTIÓ DELS RESIDUS ORGÀNICS

El Govern encarrega a un equip d'experts de la UAB un estudi que determinarà la quantitat de gasos amb efecte hivernacle que provoquen els 44 dipòsits controlats catalans i avaluarà les tècniques més eficients per a la seva extracció.

L'impuls al biogàs accelerarà el tancament d'abocadors a Catalunya

GULLEM COSTA
Barcelona

Quan es parla d'energies renovables, el focus se sol posar en l'eòlica i la fotovoltaica. En poques ocasions es té en compte el biogàs. No obstant, el Govern ha decidit «apostar» per aquest combustible verd, una decisió que contribuirà a agilitzar el tancament de desenes d'abocadors perquè la seva extracció, concentrada, sigui més eficient. «El biogàs cada vegada està prenent més importància perquè a l'extreure'l es redueix la contaminació amb gasos amb efecte hivernacle i, alhora, en certa manera, permet descarbonitzar sectors difícils d'electrificar», afirma Sílvia Paneque, consellera de Territori, Habitatge i Transició Ecològica.

El biogàs es genera en llocs com els abocadors controlats, les plantes de tractament d'aigües residuals, les instal·lacions agrícoles i les granges (quan es tracten les dejeccions ramaderes). Aquest gas d'origen biològic, en els dipòsits d'escombraries, s'obté a partir de la barreja de metà i diòxid de carboni que es produeix durant el procés de descomposició de residus orgànics en absència d'oxigen (digestió anaeròbica).

El que es fa en les plantes de residus és instal·lar sistemes de captació que recullen aquest gas acumulat sota terra. Així, s'evita que s'alliberi a l'aire lliure i es pot aprofitar com a font d'energia renovable. Perquè aquestes infraestructures siguin més eficients, l'Executiu

«Tenim l'objectiu de reduir un 50% l'emissió de gasos contaminants», recorda Paneque. Gran part d'aquests tòxics estan originats pel transport i la indústria. No obstant, una part d'ells (entre el 6% i el 7%) està vinculada a la gestió dels residus. «Amb l'objectiu de frenar les emissions, els especialistes de la UAB avaluaran quines tècniques podem aplicar per captar millor el biogàs dels abocadors públics i privats de Catalunya», assenyala la consellera.

Abocadors clausurats

De tots aquests dipòsits, 23 estan operatius, i els altres, clausurats o en procés de tancament. De fet, el pla de la Generalitat passa per segellar encara més plantes de tractament d'escombraries. En el dia d'avui, el 31% dels residus municipals acaben en aquests espais, quan la taxa hauria de ser del 10%. «Assolir aquest percentatge del 10% o menys implicarà tancar més abocadors controlats», admet Paneque, que assegura que la conselleria ja treballa en la planificació necessària per portar-ho a terme.

Si això es compleix, ¿per què continuarà sent necessària l'extracció de biogàs? Malgrat que cada vegada hi hagi menys plantes que rebin escombraries, totes elles s'han de continuar gestionant, ja que encara generaran gasos amb efecte hivernacle durant anys. «Un futur amb menys abocadors però més grans té sentit», detalla González. «Com més grans són les estacions de gestió de residus, més eficiència es pot aconseguir a l'hora d'aprofi-

català ha encarregat a un equip d'experts de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) un estudi detallat que determinarà la quantitat de gasos amb efecte hivernacle que provoquen els 44 dipòsits controlats existents a Catalunya i radi-

ograrà l'eficiència de l'actual model.

«El que ens demana la Generalitat és recollir una informació clau que contribuirà a dirigir les polítiques de gestió dels abocadors a llarg termini», explica Daniel González,

investigador del departament d'Enginyeria Química, Biològica i Ambiental de la UAB. «Ens han deixat clar que aquest no és un contracte més i que és important analitzar bé quina és la situació present per després prendre decisions», afegeix.

El biogàs és un gas renovable compost principalment per **metà i diòxid de carboni (CO₂)** obtingut a partir de la degradació anaeròbica de residus orgànics.

Es tracta per tant de transformar **residus ramaders, agroindustrials i llot de depuradores** d'aigua, però també part dels residus domèstics. Les escombraries es converteixen així en la matèria primera d'una font d'energia.

De la mateixa manera que els plàstics acumulats en un abocador poden reciclar-se i convertir-se en nous productes, aquí els **purins de porcs es transformen en energia**.

tar el biogàs», precisa, basant-se en estudis realitzats en altres llocs d'Europa. «Al haver-hi més quantitat de residus junts, en un model centralitzat hi sol haver més interès econòmic per explotar el biometà», afegeix.

Dos anys d'anàlisi

El que farà l'equip de científics liderat per González és monitoritzar les emissions de metà i diòxid de carboni als abocadors durant dos anys: «Pot ser que triguem una mica més, en funció de la meteorologia, perquè si plou molt no es poden realitzar els mesuraments requerits». D'aquesta manera, se sabrà com es pot millorar l'extracció del biogàs. «En aquests moments, tot i que tots els dipòsits tenen sistemes de captació d'aquest gas, l'eficiència no arriba a valors del 100% en la majoria de plantes», constata l'investigador.

«Hem de reduir un 50% l'emissió de gasos contaminants», recorda Paneque

La normativa ha anat canviant i en l'actualitat és obligatori que les escombraries arribin als abocadors estabilitzades biològicament després de passar per processos de compostatge o digestió anaeròbica, per evitar que produeixin gasos nocius, sobretot en el cas de les restes orgàniques. Però anys enrere, no s'abordava aquesta gestió prèvia i els processos de degradació es registraven als abocadors. Aquesta és una de les raons que explica per què tants dipòsits continuaran emetent gasos durant dècades.

La meta final és aconseguir que el biogàs obtingut es gestioni: «Es pot cremar o aprofitar-lo com a combustible i produir energia». Quan es crema s'emet CO₂, però es considera carboni neutre. La via per la qual s'opta depèn de les circumstàncies de cada dipòsit controlat. «Nosaltres veurem quins proble-

mes tècnics impedeixen que l'eficiència sigui millor, observarem quines oportunitats tenim per davant i farem propostes, però les decisions les prendrà el Govern», remarca González.

«Pot ser que l'estudi digui que hi ha alternatives per fer un aprofitament energètic tal com suggereixen algunes proves pilot, però també és possible que en algun abocador no sigui viable», explica Paneque. «De tota manera, si no s'obté energia però s'eviten les emissions de contaminants a l'atmosfera ja val la pena optimitzar el sistema», assegura. De moment, és prematur dir com es desenvoluparà l'estratègia al detall, perquè amb prou feines comencen els treballs preliminars d'anàlisi, però és probable que el projecte no comporti una gran explotació econòmica del biogàs sinó principalment una extracció més eficaç.

Purins i altres espais

Aquest conveni que Territori, Habitatge i Transició Ecològica ha firmat amb la UAB se centra tan sols en els abocadors, instal·lacions que en el futur hauran d'anar desapareixent. No obstant, la Generalitat també ha activat mesures per aprofitar el biogàs derivat de les dejeccions ramaderes. «Produeixes gas renovable que et serveix per convertir en nets sectors difícils d'electricar i alhora evites contaminar terres i aqüífers», afirma Paneque amb referència a la gestió dels purins.

Fa setmanes, el Govern també va arribar a un acord perquè les plantes de biogàs puguin ser considerades d'«interès públic». Així, es podran agilitzar els tràmits per instal·lar-ne una al territori. Cal esmentar que aquests projectes han provocat oposició veïnal en algunes comarques. En paral·lel al pla per potenciar el biogàs (més enllà de les altres fonts d'energia renovable), el repte passa per canviar el model d'abocadors i avançar cap a un horitzó amb un sistema de dipòsits més centralitzat –facilitarà un aprofitament del biogàs més rendible– i en el qual menys escombraries acabin enterades. ■